

tage alle Bestemmelser, som skulle gjælde om Understøttelsespligten i Familierelation, fordi de indrekte havde stor Betydning for Fattigvæsenet, saa maatte Justitsministeren i Forbindelse dermed tillige stille sig paa det Standpunkt at hævde, at de Bestemmelser, som saaledes optoges i Lovforslaget, i alt Væsentlig holdtes i Overensstemmelse med den gjældende Ret. Justitsministeren kan naturligvis gaa ind paa, at der i en anden Lov, som forelægges af Indenrigsministeren, som behandles under hans Ægide, og som i sin Tid udkommer paa hans Ansvar, indsettes, hvad der er gjældende Ret paa et Omraade, som ellers henhører under Justitsministeren, men Sagen stiller sig selvfølgelig anderledes, naar der bliver Tale om at gjøre væsentlig gennemgribende Forandringer i saadanne Retforhold, der foretæres under Justitsministeren. Det er jo selvfølgelig, at Justitsministeren ikke kan søle sig tiltalt af, at dette skulde ske gjennem en Lov, paa hvis Fremlæggelse og endelige Skjæbne han ikke har den Indflydelse, som han har paa en Lov, der fremkommer fra ham selv, og som saaledes i sin Tid skal kontraheres af ham. Jeg maatte altsaa stille mig paa det Standpunkt, at de Bestemmelser, som fattes ind i Lovforslaget paa dette Gebet, i alt Væsentligt — der er naturligvis ikke her Tale om underordnede Punkter — vare stemmende med den nugældende Ret. Det har glædet mig, at det ærede Udvalgs har anerkjendt, at Bestemmelserne, saaledes som de ere foreslaaede i Lovforslaget — uagtet der her er Tale om en Materie, som ganske vist er forbunden med en hel Del Bønseligheder — ere i Overensstemmelse med den gjældende Lov. Tælen er altsaa nu, om, hvorvidt der skulde være Anledning til at forandre den nugældende Ret, og jeg hævdter da den bestaaende Ret, indtil det godtgjøres, at der er tilstrækkelig Høie til at foretage Forandring, idet jeg nemlig skal gjøre gjældende, at, naar der er Tale om Familieretsforhold, skal man være meget varsom med at gjøre Forandring. Jeg tør imidlertid forudsætte, at der, naar Sagen gaar videre, vil blive Leilighed for Justitsministeren til at forhandle nærmere med Udvalget, og jeg nævner ikke Tvivl om, at en saadan nærmere Forhandling vil føre til en Overenssels af de Overensstemmelser, som have viist sig at være tilfede. Jeg tror ikke, at det vil være vanskeligt at faae opløst de Tvivl og de Overensstemmelser, som have gjort sig gjældende, og jeg tør forudsætte, at man fra alle Sider vil erkjende, at det ved Gjensjævelsen af en ny Fattiglovgivning just ikke kan være Opgaven til at træde op som Reformator paa Familierettens Omraade.

Jeg skal nu som sagt dvæle lidt ved de enkelte Bestemmelser. At § 1 affattes paa en saadan Maade, som det er foreslaaet af Udvalget, skal jeg ikke rejse nogen Indvending imod. Hvad derimod § 2 angaar, da er jeg uenig med Udval-

get i den Hovedbemærkning, som det her har forudstillet, nemlig, at det skulde være „bedst stemmende med Ægtefæltets Væsen, at begge Ægtefæller i Principet holdes som lige forpligtede til gjensidig Hjælp og Omfjerg“. Den Realitetsforsjælf, som der er imellem Udvalgets § 2, og Lovforslaget, er jo den, at Lovforslaget kun har villet paalægge den Hustru, som har Evne dertil, den sekundære Forpligtelse, som omhandles i Lovforslagets § 11, hvormod Udvalget paa dette Omraade vil stille Hustruen ganske lige med Manden, hvad den gjensidige Forsjælfes eller Understøttelsespligt angaar. Jeg er, som sagt, uenig med Udvalget i, at en saadan Ligeftillelse kan siges at være „bedst stemmende med Ægtefæltets Væsen“. Man maa erindre, at, naar en Kvinde hengiver sig til en Mand, saa overgiver hun ikke blot sig selv — sin egen Person kan man gjerne sige — til hans Herredømme og overordnede Naadighed, men, bortset fra Undtagelsestilsfældene, bliver Manden jo ogsaa eneraadig over hendes Formue, saa at Hustruen maa finde sig i at se ham skalte og valte med den Formue, som hun maasse for den væsentligste Del har medbragt, uden at hun i Virkeligheden kan udøve nogen synderlig Indflydelse paa, hvorledes den bliver bestyret. Det forekommer mig, at det af denne Tingenes Tilstand — og saaledes er det jo hos os — ogsaa er en naturlig Følge, at Manden overtager den Forpligtelse at sørge for sin Hustru, for den Kvinde, som han kaarer til sin Livslejlagerinde. Det forekommer mig, at være unaturligt at ville forlange, at den Kvinde, som saaledes hengiver sig til Manden og underkaster sig hans Naadighed over hende og hendes Formue, derved tillige skulde paatage sig en Forpligtelse til at forsørge Manden, efter at han maasse have sat hendes Formue overstyr. Men jeg vil se bort fra disse — om man saa vil — mere theoretiske Betragtninger og tage Forholdene, saaledes som de desvære ofte fremtræde i det praktiske Liv. Jeg kan tale derom, thi jeg har desvære haat megen Leilighed til erfare, hvorledes Hustruen, efter at Manden for den væsentligste Del har forbrudt, hvad der var tilfede i Huset, og efter at hun var drevet til Fortvølelse, har søgt at blive stilt fra ham, fordi hun ikke har været i Sikkerhed for ligefrem Mishandling fra hans Side. At en saadan Kvinde nu efter at have opnaaet Adskillelse fra Manden fremdeles skulde taale, at en saadan Mand, der maasse — hvad der jo saa ofte er Tilfældet — hengiver sig til Lediggang, Lathed og Drukkenskab, skulde kunne komme og berøve hende hendes sult erhvervede Skillinger, uden at hun skulde kunne negte det, det tilfaar jeg forekommer mig næsten at være oprørende. Det er derfor min Mening, at det i hvert Fald paa dette Punkt vil være aldeles nødvendigt at vedtage det Forslag, som er stillet af det ærede 6te kongevalgte Medlem (Åsling), et Forslag, der